
Zemřel nejvýznamnější český indolog a překladatel Dušan Zbavitel

Zemřel nejvýznamnější český indolog a překladatel Dušan Zbavitel

7.8.2012 zpravy.iDNES.cz Strana 0 Zprávy iDNES.cz / Literatura, iDNES.cz, Ondřej Bezr, ČTK

Ve věku 87 let zemřel v úterý v Praze významný český indolog a překladatel Dušan Zbavitel. Oznámila to jeho dcera Gita Zbavitelová. Zbavitel přeložil přes šedesát knih a byl autorem jedné z prvních učebnic sanskrtu.

Za jedno z nejvýznamnějších jeho děl odborníci považují první český překlad kompletního souboru všech nejstarších upanišad, staroindických filozofických textů, který Zbavitel pořídil přímo ze sanskrtského originálu a jenž vyšel před několika lety.

Dušan Zbavitel se narodil 7. května 1925 v Košicích v tehdejším Československu a vystudoval indologii na Univerzitě Karlově. Od roku 1954 působil jako vědecký pracovník oddělení jižní Asie pražského Orientálního ústavu a v roce 1960 se stal jeho vedoucím. Zároveň vyučoval bengálštinu na Filozofické fakultě UK.

Po roce 1968 byl nucen ze zaměstnání odejít vzhledem ke svému nesouhlasu se vstupem vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Později vyučoval bengálštinu a sanskrť na Jazykové škole v Praze a po roce 1989 přednášel sanskrtskou a bengálskou literaturu na Univerzitě Karlově.

Dušan Zbavitel

Vědecká práce Zbavitele zahrnuje široký záběr bengálské literatury, folklorních a divadelních tradic. Byl uznávanou kapacitou v oblasti díla a filozofie Rabíndranátha Thákura a jeho rozborů Thákurových spisů i překlady jeho románů, her, příběhů, poezie, projevů a korespondence jsou velkým přínosem pro šíření básnickových myšlenek mezi českou veřejností.

Objemné antologii Thákurových děl, kterou Zbavitel vydal u příležitosti stého výročí autorova narození, se dostalo neobyčejného uznání. Další tvorba Zbavitele o Indii, ať už knihy, monografie či články, se dotýká dějin, politiky, filozofie, náboženství, literatury, dramatu a poezie.

Napsal dějiny sanskrtské literatury (Průvodce dějinami staroindické literatury, 1996) a vydal sanskrtský slabikář v češtině. Kromě upanišad přeložil i řadu dalších klasických děl ve staroindickém sanskrtu.

Dušan Zbavitel za svoji práci získal mnohá ocenění, v roce 2004 dostal například Státní cenu za překlad a v roce 2006 byl oceněn vysokým indickým státním vyznamenáním Padma Bhúšan za svůj celoživotní přínos literatuře a vzdělání, zejména na poli indologie